

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.814/2016/3.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Udvary Katalin előadó bíró

. Almásy Mária bíró

A felperesek: I. rendű

III. rendű

IV. rendű

V. rendű

VI. rendű

A felperesek képviselője:

. Laczi Miklós ügyvéd

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Szentkirályi József ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

II. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

éti Törvényszék 2.Pf.20.193/2014/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Járásbíróság 5.P.20.218/2013/14.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az I., III., IV. V. és VI. rendű felpereseket, hogy térítsenek meg az államnak külön felhívásra 90.000 (kilencvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű felperes és az időközben elhunyt II. rendű felperes gyermeke, E.A. a III. és a IV. rendű felperesek édesapja volt. 2009. október 5-én a Kórház Detoxikálójából önkényesen távozott és gyalogosan közlekedett az 51. számú főúton, amikor a vele azonos irányban haladó ismeretlen gépjármű elütötte. E.A. - akinek a baleset idején a véralkohol koncentrációja 1,85 ezrelék volt - a

baleset következtében meghalt.

Az első- és másodfokú ítélet

- [2] Az I-IV. rendű felperesek nem vagyoni kártérítés iránti keresetének helyt adó elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság a végzésével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.
- [3] Az újabb eljárásban hozott, a felperesek keresetének helyt adó elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság megváltoztatta, a nem vagyoni kártérítések összegét leszállította. A II. rendű felperes részére az elsőfokú bíróság által megállapított 1.200.000 forint nem vagyoni kártérítést a másodfokú bíróság 300.000 forintra szállította le azzal, hogy az alperes az elsőfokú ítéletben írtak szerint 2009. október 5. napjától köteles a törvényes mértékű késedelmi kamatot is megfizetni. A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése szempontjából releváns tényállást részben hiányosan állapította meg, alaptalanul hagyta teljes egészében figyelmen kívül azt a felpereseknek dr. P.Zs. előtt tett személyes előadását, valamint a boncolási jegyzőkönyvből megállapítható, a néhai egészségi állapotára vonatkozó peradatokat, amelyek szerint E.A. alkoholizáló életmódot folytatott, ez vezetett házassága megromlásához és felbontásához. Az alkoholizáló életmódból adódóan kórházi gyógykezelésre szoruló betegségben szenvedett és megbetegedései nem kizárólag természetes okú megbetegedések, hanem azok részben az alkoholizáló életmód következményei. A baleset napján is detoxikálóban volt, ahonnan önkényesen távozva közepes fokú alkoholos befolyásoltság állapotában haladva érte a baleset. Az elsőfokú bíróság nem volt figyelemmel E.A. életmódjára, betegségeire, valamint a mindezekből adódó, családtagjaival fennálló kapcsolatrendszer alakulására. A II. rendű felperes tekintetében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérő súllyal értékelte azt, hogy miután egészségi állapotából eredően a tudata már nem tudta átfogni a gyermeke halálának tényét, e haláleset egészségi állapotát hátrányosan nem befolyásolta.

A felülvizsgálati kérelem

- [4] A II. rendű felperes felülvizsgálati kérelme az elsőfokú ítélet rá vonatkozó részének hatályban tartására irányult. Kifogásolta, hogy néhai E.A. másik szülője, az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítésének összegét is leszállította a bíróság, azonban jóval kisebb mértékben. Az időközben hatályba lépett Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére, illetőleg az Alkotmány 70/A. §-ának (1) és (2) bekezdésére hivatkozással, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. §-ára hivatkozással kiemelte, hogy a másodfokú bíróság indokolatlanul

alkalmazott hátrányos megkülönböztetést a II. rendű felperes terhére. Utalt a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégium 15. számú határozatában foglaltakra annak alátámasztására, hogy a másodfokú bíróság a II. rendű felperes egészségi állapotát, fogyatékoságát diszkriminatív módon mint összepszerűséget csökkentő tényezőt vette figyelembe, holott a II. rendű felperes az állapotából eredő kiszolgáltatottsága miatt éppen, hogy jobban rászorult volna fia támogatására. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kár összepszerűsége megállapításának szempontjait részletesen indokolta, míg a másodfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 221. §-ának (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének. A demenciában szenvedő II. rendű felperest fia elvesztése miatt a másodfokú bíróság ítélete szerint a költségek levonása után mindössze 50.862 forint illeti meg kártérítésként és ezen felül jár a kamat. A II. rendű felperes kifogásolta, hogy a perköltségek viselésénél a másodfokú bíróság nem alkalmazta a Pp. 81. §-ának (2) bekezdését és tévesen értékelte bizonyítottnak a néhai közrehatását. A közrehatást a jogerős ítélet az együttes szakvéleményre alapozta, amely szerint a felvázolt lehetséges variációk közül a legvalószínűbb baleseti szituáció az, hogy tehergépjármű ütötte el E.A-t, valószínűleg féktávolságon belül. Ez azonban nem alkalmas a közrehatás megállapítására. Mindezekre tekintettel az ítélet jogszabálysértő és méltánytalan.

- [5] A II. rendű felperes 2015. július 22-én meghalt, ezért a felülvizsgálati eljárás félbeszakadt. Jogutódai: az I., III., IV., V., VI rendű felperések a változatlan tartalommal fenntartott felülvizsgálati kérelem alapján kérték, hogy a II. rendű felperes által előterjesztett kereseti követelést a bíróság az örökösök részére ítélje meg.
- [6] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [7] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben kifejtett okok miatt jogszabálysértő-e.
- [8] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [9] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának azt kellett vizsgálnia, hogy a jogerős ítéletnek az E.J. II. rendű felperes keresete alapján az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítést leszállító része a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat sérti-e. A jogerős ítélet indokolásában a bíróság helyesen utalt arra, hogy a kárigény elbírálására a káresemény időpontjára tekintettel a gépjármű üzemben tartójának

kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet és a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadóak. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott, időközben hatályba lépett Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése és a 2003. évi CXXV. törvény 8. §-a alapján a nem vagyoni kártérítés leszállítása miatt a hátrányos megkülönböztetés megállapításának nincs helye. Arra a felülvizsgálati kérelem helyesen utal, hogy a belátási képesség állandó vagy időszakos hiánya önmagában a nem vagyoni kárpótlás iránti igényt nem zárhatja ki és a II. rendű felperes halála, valamint a baleset között eltelt időre a II. rendű felperest ért joghátrányt kompenzálni kell. Az, hogy az elsőfokú bíróság által az I. és a II. rendű felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítést a másodfokú ítélet nem egyenlő mértékben szállította le, nem az indokolatlan és a II. rendű felperesre hátrányos megkülönböztetésből következik, hanem abból, hogy az egyes személyek nem vagyoni hátrányait és az azok kompenzálására alkalmas kárpótlást külön-külön, az egyedi körülmények értékelésével kell a bíróságnak meghatároznia. A másodfokú bíróság az ítélete indokolásában részletesen kifejtette, hogy a II. rendű felperes nem vagyoni hátrányainak értékelése során az elsőfokú bíróságtól eltérő álláspontját milyen körülmények indokolták, az e körben kifejtettekkel a Kúria egyetértett. A II. rendű felperes tudati állapota miatt a másodfokú bíróság nem zárta ki a nem vagyoni kárigény érvényesítését, hanem azt értékelte, hogy a tudati állapot figyelembevételével a baleset milyen mértékben befolyásolta a II. rendű felperesnek a balesetkor fennálló egészségi állapotát. A sérült személyhez fűződő jogok miatt a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján a károsult nem vagyoni kártérítésre tarthat igényt, amennyiben pedig a kártérítés jogosultja a pert megindította, majd meghalt, a jogutódok igényelhetik a jogelőd haláláig eltelt időre járó nem vagyoni kártérítés összegét. A Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdése alapján a bíróságnak a nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges nem vagyoni kárpótlás mértékét úgy kell meghatároznia, hogy ennek során a személyi sérelem súlyát, következményeit, a károsodáskor fennálló ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntéseit kell mérlegelnie. A másodfokú bíróság ennek megfelelően járt el és alappal vizsgálta E.A-nak a balesettel összefüggő magatartását is; nem jogszabálysértő az a megállapítás, hogy szabálysértő módon közlekedett, az igazságügyi orvosszakértő és a műszaki szakértő együttes megállapításai alapján pedig megalapozottan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a II. rendű felperes fia magatartásának is szerepe volt a baleset bekövetkezésében, amelyet a nem vagyoni kártérítés mértékének megállapításánál a bíróságnak figyelembe kell vennie. Miután a bíróság a nem vagyoni hátrányok megállapításánál értékelendő körülményeket teljes körűen feltárta és azokat a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerint, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével

állapította meg és jogszabálysértés nélkül értékelte, a nem vagyoni kártérítésnek az egyébként is mérlegeléssel meghatározott mértéke a felülvizsgálati eljárásban sikerrel nem volt támadható. A jogerős ítéletben a bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 81. §-a (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával rendelkezett.

Záró rész

- [10] A Kúria ezért a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [11] Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban perköltsége nem merült fel, ezért erről rendelkezni nem kellett, a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. június 20.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
HM